

LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mk 9,2-10

Nagyböjt 2. vasárnap („B” év)

Ez az én szeretett fiam!

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29,11)

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből

Ez az én szeretett fiam!

Abban az időben: Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, és egyedül velük fölment egy magas hegyre. Ott elváltozott előttük. Ruhája olyan ragyogó fehér lett, hogy a földön semmiféle kelmefestő nem képes így a ruhát kifehéríteni. Egyszerre megjelent nekik Illés és Mózes, és beszélgettek Jézussal.

Péter ekkor ezt mondta Jézusnak: „Mester! Olyan jó nekünk itt lennünk! Készítsünk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet!” Nem is tudta, mit mond, annyira meg voltak ijedve.

Ekkor felhő árnyékolta be őket, és a felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!” Mire körülnéztek, már senkit sem láttak, csak Jézust egymagát.

A hegyről lejövet megparancsolta nekik, hogy ne mondják el senkinek, amit láttak, amíg az Emberfia fel nem támad a holtak közül. A parancsot megtartották, de maguk között megvitatták, hogy mit jelenthet az, hogy feltámad a holtak közül.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

² Καὶ μετὰ ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ’ ἰδίαν μόνους. καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν,

És hat nap után Jézus maga mellé veszi (magával viszi) Pétert és Jakabot és Jánost s felviszi őket egy magas hegyre külön egyedül. És átváltozott előttük,

³ καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται οὕτως λευκᾶναι.

és ruhái nagyon féhéren ragyogók lettek, amilyeneket a földön fehérítő (ruha/kelmefestő) nem képes így fehéríteni.

⁴ καὶ ὤφθη αὐτοῖς Ἡλίας σὺν Μωϋσεῖ, καὶ ἦσαν συλλαλοῦντες τῷ Ἰησοῦ.

És megjelent nekik Illés Mózessel és Jézussal együtt beszélgettek (tanácskoztak).

⁵ καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· Ῥαββί, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν καὶ Μωϋσεῖ μίαν καὶ Ἡλίᾳ μίαν.

És felelve Péter mondja Jézusnak: „Rabbi, szép nekünk itt lenni, és hadd készítsünk három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.”

⁶ οὐ γὰρ ᾔδει τί ἀποκριθῇ, ἔκφοβοι γὰρ ἐγένοντο.

Ugyanis nem tudta, mit feleljen, ugyanis meg voltak rémülve.

⁷ καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς, καὶ ἐγένετο φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης· **Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός,** ἀκούετε αὐτοῦ.

És lett, hogy egy felhő befedve (beárnyékolva) őket és lett egy hang a felhőből: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!”

⁸ καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ’ ἑαυτῶν.

És hirtelen körülnézve nem láttak már senkit, hanem egyedül Jézust velük.

⁹ Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ ὄρους διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ ᾧ εἶδον διηγῶνται, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.

És miközben lejöttek a hegyről, megparancsolta nekik, hogy ne mondják el senkinek, amiket láttak, kivéve, amikor az Emberfia feltámad a halottakból.

¹⁰ καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί ἐστὶν τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι.

És megtartották a szót (az utasítást) vitatkozva egymással, hogy mi az, hogy feltámad a halottakból.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

² ET POST DIES SEX ASSUMIT IESUS PETRUM ET IACOBUM ET IOANNEM, ET DUCIT ILLOS IN MONTEM EXCELSUM SEORSUM SOLOS. ET TRANSFIGURATUS EST CORAM IPSIS;

² **Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, s csak velük fölment egy magas hegyre. Ott átváltozott előttük.**

² Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, őket külön fölvitte egy magas hegyre, és színében elváltozott előttük.

² ***Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, és egyedül őket vitte föl egy magas hegyre. Ott színében elváltozott előttük.***

² *És hat nap múlva magához vevé Jézus Pétert és Jakabot és Jánost, és felvivé őket csupán magukban egy magas hegyre. És elváltozék előttük;*

² Hat nappal később Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és Jánost, és felvitte hármójukat egy magas hegyre. Ott előttük elváltozott.

³ ET VESTIMENTA EIUS FACTA SUNT SPLENDENTIA, CANDIDA NIMIS, QUALIA FULLO SUPER TERRAM NON POTES TAM CANDIDA FACERE.

³ **Ruhája olyan ragyogó fehér lett, hogy a földön semmiféle ványoló nem képes így ruhát kifehéríteni.**

³ A ruhái fényesek lettek és ragyogó fehérek, mint a hó, ahogy semmiféle ruhafestő a földön nem tudná megfehéríteni.

³ ***Ruhája olyan tündöklő fehér lett, hogy a világon semmiféle kelmefestő nem tudná fehérebbé tenni.***

³ *És a ruhája fényes lőn, igen fehér, mint a hó, mihez hasonlót a ruhafestő e földön nem fehérlíthet.*

³ Ruhái olyan tündöklő fehérré lettek, amilyenre földi kelmefestő nem tud fehérlíteni.

⁴ ET APPARUIT ILLIS ELIAS CUM MOYSE, ET ERANT LOQUENTES CUM IESU.

⁴ **Egyszerre megjelent nekik Illés meg Mózes, és beszélgettek Jézussal.**

⁴ Egyszerre megjelent nekik Illés Mózessel; Jézussal beszélgettek.

⁴ **Egyszerre csak megjelent nekik Illés és Mózes, amint Jézussal beszélgettek.**

⁴ *És megjelenék nekik Mózes Illéssel együtt, és beszélnek vala Jézussal.*

⁴ És megjelent nekik Illés Mózessel együtt, és beszélgettek Jézussal.

⁵ ET RESPONDENS PETRUS AIT IESU: “RABBI, BONUM EST NOS HIC ESSE; ET FACIAMUS TRIA TABERNACULA: TIBI UNUM ET MOYSI UNUM ET ELIAE UNUM”.

⁵ **Péter így szólt Jézushoz: „Mester! Olyan jó itt lenni! Hadd verjünk három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek.”**

⁵ Ekkor megszólalt Péter, és azt mondta Jézusnak: »Mester, jó nekünk itt lennünk! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.«

⁵ **Péter erre így szólt Jézushoz: „Mester, jó nekünk itt! Hadd csináljunk három sátrat: neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet.”**

⁵ *Péter pedig megszólalván, monda Jézusnak: Mester, jó nekünk itt lenni: csináljunk azért három hajlékot, néked egyet, Mózesnek is egyet, Illésnek is egyet.*

⁵ Péter megszólalt, és ezt mondta Jézusnak: – Rabbi, jó nekünk itt lenni! Csináljunk három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek és egyet Illésnek!

⁶ NON ENIM SCIEBAT QUID RESPONDERET; ERANT ENIM EXTERRITI.

⁶ **Nem is tudta, mit mond, annyira meg voltak ijedve.**

⁶ Nem is tudta, mit mond, mert teljesen meg voltak rettenve.

⁶ **Nem is tudta, mit mondjon, annyira meg voltak ijedve.**

⁶ *De nem tudja vala mit beszél, mivelhogy megrémülének.*

⁶ Nem tudta ugyanis, mit mondjon, mivel annyira meg voltak rémülve.

⁷ ET FACTA EST NUBES OBUMBRANS EOS, ET VENIT VOX DE NUBE: “HIC EST FILIUS MEUS DILECTUS; AUDITE ILLUM”.

⁷ **Ekkor felhő ereszkedett alá, s árnyéka rájuk vetődött. A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!”**

⁷ Erre felhő szállt alá, beborította őket, és a felhőből szózat hallatszott: »Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok«.

⁷ **Egyszerre felhő támadt, amely elborította őket, a felhőből pedig szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!”**

⁷ *És felhő támadt, mely őket befogá, és a felhőből szózat jöve, mondván: Ez az én szerelmes Fiam; őt hallgassátok.*

⁷ Jött egy felhő, amely beborította őket, és hang jött a felhőből: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!”

⁸ ET STATIM CIRCUMSPICIENTES NEMINEM AMPLIUS VIDERUNT NISI IESUM TANTUM SECUM.

⁸ **Mire körülnéztek, senkit sem láttak a közelükben, csak Jézust.**

⁸ Mire körülnéztek, már senki mást nem láttak a közelükben, csak Jézust egymagát.

⁸ ***Mire körülnéztek, senki mást nem láttak, csak Jézust egymagát.***

⁸ *És mikor nagyhirtelen körütekintének, senkit sem látának többé maguk körül, egyedül a Jézust.*

⁸ Hirtelen, amint körülnéztek, már senki mást nem láttak maguk mellett, csak Jézust.

⁹ Et descendentibus illis de monte, praecepit illis, ne cui, quae vidissent, narrarent, nisi cum Filius hominis a mortuis resurrexerit.

⁹ **A hegyről lejövet megparancsolta nekik, hogy ne mondják el senkinek, amit láttak, amíg az Emberfia fel nem támad a halálból.**

⁹ Amikor jöttek lefelé a hegyről, meghagyta nekik, hogy amiket láttak, senkinek el ne beszéljék mindaddig, amíg az Emberfia fel nem támad a halálból.

⁹ ***A hegyről lejövet Jézus meghagyta nekik, hogy senkinek se szóljanak a látomásról, amíg az Emberfia halottaiból föl nem támad.***

⁹ *Mikor pedig a hegyről leszállának, megparancsolá nekik, hogy senkinek se beszéljék el, a mit láttak vala, csak a mikor az embernek Fia a halálból feltámad.*

⁹ Amikor jöttek lefelé a hegyről, meghagyta nekik, hogy senkinek el ne mondják, amit láttak, amíg az Emberfia fel nem támad a halottak közül.

¹⁰ ET VERBUM CONTINUERUNT APUD SE, CONQUIRENTES QUID ESSET ILLUD: “A MORTUIS RESURGERE”.

¹⁰ **A parancsot megtartották, de maguk közt megvitatták, hogy mit jelenthet: A halálból feltámad.**

¹⁰ Ők a dolgot magukban is tartották, de egymás között arról tanakodtak, hogy mit jelent az: ‘feltámad a halálból’.

¹⁰ ***Meg is tartották ezt az utasítást, de egymás közt azon tanakodtak, hogy mit jelent az: halálából föltámad.***

¹⁰ *És ezt a szót megtarták magukban, tudakozván egymás között, mit tesz a halálból feltámadni?*

¹⁰ Meg is tartották az utasítást, de tanakodtak maguk között, mit jelent „feltámadni a halottak közül”.

1.3. BEHATÁROLÁS

A perikópa kezdetét világosan mutatja a színhelyváltozás (egy magas hegy), az időpont meghatározása (hat nap múlva) és a szereplők megnevezése (Jézus és Péter, Jakab s János – Mk 9,2). Míg az előző szakaszban a Mester követésének feltételeiről beszélt tanítványainak (Mk 8,34-9,1), addig itt új téma bontakozik ki: Jézus színében elváltozik a kiválasztott apostolok előtt. A szakasz végül a Mk 9,9-10. versekkel zárul, ahol az evangélista a hegyről való lejövetelről és az ott tapasztaltak hatásáról számol be. Ugyanakkor ehhez szervesen kapcsolódik a tanítványok és a Mester közötti párbeszéd Illés eljövetele kapcsán (Mk 9,11-13), ami a hegyen történt eseményeket bizonyos értelemben magyarázza. Az általunk vizsgált epizód tehát a Mk 9,2-10 versek között helyezkedik el, de szorosan összefüggnek vele a Mk 9,11-13 versek.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

A szakasszal Márk hangsúlyozni kívánja:

Jézus megmutatja a mennyei dicsőségét a hegyen, hogy a kereszthalálakor a szenvedés hegyén emlékezzenek majd erre a tanítványai. A szenvedés sötétségét a feltámadás fénye fogja követni, ami most titokzatosan felcsillant Jézuson. Ezáltal reményt kíván adni az evangélista az olvasóinak: ez a dicsőség vár mindazokra, akik hallgatják és megteszik az Úr Szavát.

Jézus az Atyának a szeretett és az egyetlen Fia, aki feltárja az ember előtt, hogy kicsoda Isten.

Péter nem odaillő válasza a sátrak építésével kapcsolatban, a három tanítvány félelme, illetve tanakodása az emberi törekénységet mutatja, amit Isten mindig nagylelkűen áthidal.

Mózes és Illés jelenléte az Ószövetségre utal (a Törvény és a Próféták), ami Jézus Krisztusban teljesedik be, éri el csúcspontját. Az Ószövetség minden oldala Jézusról szól, az ő eljövetelét készíti elő.

A hegyen tapasztaltak átalakítják Péteréket, akik ezáltal másképp mennek le a színeváltozás helyszínéről. Ugyanakkor Jézus nem hagyja, hogy fenn maradjanak a hegyen, hanem le kell menniük az emberek közé, hogy tanúságot tegyenek Jézus Krisztusról.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

παραλαμβάνει (páralámbánej): maga mellé vesz, magával visz (Mk 9,2)

A jelen idejű egyes szám harmadik személyű igealak (indicativus praesens imperfectum activi) mindössze háromszor fordul elő Márknál (Mk 5,40; 9,2; 14,33).

Mindegyik alkalommal Jézus az alany, aki külön a három tanítványt (illetve az első esetben Jairust és feleségét is) maga mellé veszi. Ez az ige tehát egy meghittebb kapcsolatot, mélyebb összetartozást fejez ki Jézus, Péter és a Zebedeus fiúk között, ami abból adódik, hogy a Mester csak velük láttatja meg azt, amit mások nem tapasztalhatnak meg (Jairus lányának feltámasztását, saját színeváltozását, majd pedig

szenvedését a getszemáni kertben). Vagyis e három tanítvány tanúja lesz Jézus húsvéti titkának, akinek van hatalma a halál felett, illetve, aki szenvedése és halála után fel fog támadni.

Οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός (*hútosz esztin ho hüjosz mú ho ágápétosz*): Ez az én szeretett Fiam (Mk 9,7)

A 'szeretett' (ὁ ἀγαπητός) szó ebben a formában az evangéliumokban mindig Jézusra vonatkozik. Ő az Atyának a szeretett, egyetlen Fia, akiben az Atyának kedve telik (Mt 3,17; Mt 12,18; Mt 17,5; Mk 1,11; Lk 3,22), akivel kapcsolatban arra hív meg Isten, hogy őt hallgassuk (Mt 17,5; Mk 9,7).

Egyes újszövetségi levelekben viszont a szó vagy Jézusra mint az Atyának szeretett Fiára vonatkozik, akiben Istennek kedve telik (2Pét 1,17), vagy Tihikuszra (Ef 6,21; Kol 4,7), Lukácsra (Kol 4,14), illetve Pálra (2Pét 3,15) mint kedves, szeretett testvérré (orvosra) utal.

A kifejezés tehát egy bensőséges szeretet-kapcsolatot jelöl elsősorban az Atya és a Fiú, másodsorban pedig a keresztények között.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok Márk evangéliumán belül

Mk 1,11 Szózat is hallatszott az égből: „Te vagy az én szeretett Fiam, benned telik kedvem.”

Mk 1,34 Sok beteget meggyógyított különféle betegségekből, és sok ördögöt kiűzött, de nem engedte őket szóhoz jutni, mert tudták, hogy kicsoda.

Mk 5,37 Péteren, Jakabon és Jánoson, Jakab testvérén kívül senkinek nem engedte meg, hogy vele menjen.

Mk 14,45 Odaérve rögtön Jézushoz lépett: „Mester!” – szólt és megcsókolta.

Mk 16,5 mint bementek a sírba, jobbról egy fehér ruhába öltözött ifjút láttak, amint ott ült. Megrémültek.

Szinoptikus párhuzamok

Mt 8,4 Ekkor Jézus ezt mondta neki: „Vigyázz, ne mondd el senkinek, hanem menj, mutasd meg magad a papnak, és ajánld fel a Mózes rendelte áldozatot bizonyságul!”

Mt 17,1-9 Hat nap múlva Jézus maga mellé vette Pétert, Jakabot és testvérét, Jánost, s fölment külön velük egy magas hegyre. Ott elváltozott előttük: arca ragyogott, mint a nap, ruhája pedig olyan fehér lett, hogy vakított, mint a fény. S íme, megjelent nekik Mózes és Illés, és beszélgettek vele. Péter erre így szólt Jézushoz: „Uram, jó itt nekünk! Ha akarod, csinálók ide három sátrat: egyet neked, egyet Mózesnek, egyet pedig Illésnek.” Amíg beszélt, hirtelen fényes felhő borult rájuk, s a felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik, őt hallgassátok!” Ennek hallatára a tanítványok arcra borultak, s igen megrémültek. Jézus odalépett hozzájuk és megérintette őket: „Keljetek fel, ne féljetek!” Amikor tekintetüket fölemelték, nem láttak

senkit, csak egyedül Jézust. A hegyről lefelé jövet Jézus rájuk parancsolt: „Ne szóljatok a látomásról senkinek, amíg az Emberfia föl nem támad a halálból!”

Lk 9,28-36 E beszéde után mintegy nyolc napra történt, hogy kiválasztotta Pétert, Jánost és Jakabot, és fölment velük a hegyre imádkozni. Míg imádkozott, külseje teljesen átváltozott, ruhája fehér lett és ragyogó. És íme, két férfi beszélgetett vele: Mózes és Illés. Megdicsőülten jelentek meg, és a haláláról beszélgettek, amelyet Jeruzsálemben kell majd elszenvednie. Pétert és társait elnyomta az álom. Amikor fölébredtek, látták dicsőségét és mellette a két férfit. Ezek már épp menni készültek. Péter így szólt Jézushoz: „Mester, jó nekünk itt lenni! Csinálunk három sátrat, neked egyet, Mózesnek egyet és Illésnek egyet!” Nem tudta, hogy mit beszél. Miközben ezt mondta, felhő támadt és elborította őket. Félték, amikor a felhőbe jutottak. A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok!” Amikor a szózat elhangzott, Jézus egyedül volt. Hallgattak, és senkinek sem mondtak el semmit abból, amit láttak.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Kiv 24,15 Azután Mózes fölment a hegyre. A felhő betakarta a hegyet

Kiv 40,34 Akkor felhő borította be a találkozás sátorát és az Úr dicsősége betöltötte a hajlékot.

MTörv 18,15 Neked prófétát támaszt az Úr körödből, testvéreid közül, mint engem, órá hallgassatok.

Dán 7,9 Amint néztem, egyszer csak trónokat állítottak fel, és az Ősöreg leült. Ruhája fehér volt, mint a hó, fején a haj tiszta, mint a gyapjú. Trónja lobogó lángból volt, kerekai meg izzó parászból.

Mal 3,22.24 Emlékezzetek meg szolgámnak, Mózesnek a törvényéről, a parancsokról és a rendelkezésekről, amelyeket Hóreb hegyén adtam neki egész Izrael számára.” “Ő újra fiaik felé fordítja az apák szívét, és apáik felé a fiaik szívét, nehogy elmenjek és átokkal sújtsam a földet.

2Pt 1,17-18 Amikor ugyanis az Atyaisten tiszteletet nyilvánított iránta és megdicsőítette, ez a szózat hallatszott rá vonatkozóan a fölséges dicsőség hazájából: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.” Ezt az égből jövő szózatot mi is hallottuk, amikor ott voltunk vele a szent hegyen.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Szent Ágoston: Meghallgattuk, ahogy az Evangélium elmeséli a nagy látomást, amelyben az Úr megmutatta magát Péternek, Jakabnak és Jánosnak. „Arca ragyogott, mint Nap” – ez az Evangélium fényére vonatkozik. „Ruhái hófehérré változtak” – ez viszont az Egyház megtisztítására utal, ahogy a Próféta mondja: „Ha olyanok volnának is bűneitek, mint a skarlát, fehérek lesznek, mint a hó; és ha olyan vörösek is, mint a bíbor, olyanok lesznek, mint a gyapjú” (Iz 1,18). Illéssel és Mózeszel beszélgetett, minthogy az Evangéliumról a Törvény és a Próféták tesznek tanúságot. Mózes testesíti

meg a Törvényt, Illés pedig a Prófétákat. Péter azt javasolja, állítsanak fel három sátrat, Mózesnek egyet, Illésnek egyet és Krisztusnak egyet. Tetszett neki a hegycsúcs magánya, az emberi dolgok sokasága viszont untatta. De miért szeretett volna három sátrat állítani? Nem tudta talán, hogy a Törvény, a Próféták és az Evangélium egy tőről fakadnak? A felhő által meg is érkezett a ponstosítás: „Ekkor felhő ereszkedett alá, s eltakarta őket”. Így tehát a felhő egyetlen sátrat formált, miért kellett volna három? A felhőből szózat hallatszott: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!” Illés beszél ugyan, de „őt hallgassátok”. Mózes is beszél, mégis „őt hallgassátok”. Szólnak a Próféták, a Törvény, de „őt hallgassátok”, aki a Törvény hangja és a Próféták nyelve. Ő beszélt általuk, magáról beszélt, amikor méltóztatta megmutatni magát. „Őt hallgassátok”, hallgassuk tehát őt. Amikor az Evangéliumot hallottátok, tudjátok meg, hogy az a felhőből érkező szózat volt, ami onnan elért mihozzánk. Hallgassuk őt, tegyük meg, amit mond, reméljük mindazt, amit ígér.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

554. Attól a naptól fogva, amikor Péter megvallotta, hogy Jézus a Krisztus, az élő Isten Fia, a Mester „magyarázni kezdte tanítványainak: Jeruzsálembe kell mennie, (...) sokat kell szenvednie, megölik, de harmadnapon föl fog támadni” (Mt 16,21). Péter visszautasítja ezt a bejelentést; a többiek sem tudták fölfogni. Ebben az összefüggésben áll Jézus színeváltozásának titokzatos eseménye, egy magas hegyen három kiválasztott tanú: Péter, Jakab és János előtt. Jézus arca és ruhája ragyogó fényessé vált; megjelent Illés és Mózes, és beszélgettek vele, „elmondták kivonulását, melyet majd Jeruzsálemben fog beteljesíteni” (Lk 9,31). Felhő árnyékolta be őket, és egy hang az égből mondta: „Ez az én választott Fiam, őt hallgassátok” (Lk 9,35).

555. Jézus egy pillanatra megmutatta isteni dicsőségét, megerősítvén így Péter hitvallását. Azt is megmutatja: Jeruzsálemben el kell szenvednie a kereszten a halált, hogy bemehessen „dicsőségébe” (Lk 24,26). Mózes és Illés hegyen látták Isten dicsőségét; a Törvény és a Próféták megjövendölték a Messiás szenvedéseit. Jézus szenvedése az Atya akarata; a Fiú Isten szolgájaként cselekszik; a felhő a Szentlélek jelenlétének jele: „Az egész Szentháromság megjelent: az Atya a hangban, a Fiú az emberben, a Szentlélek a fényes felhőben”:

„Te színedben elváltotál a hegyen, s amennyire képesek voltak rá, tanítványaid látták dicsőségedet, Krisztus Istenünk, hogy ha majd keresztre feszítve látnak, megértsék, hogy szenvedésed önkéntes volt; és hirdessék a világnak, hogy Te valóban az Atya ragyogása vagy.”

556. A nyilvános élet küszöbén: a keresztség, a húsvét küszöbén: a színeváltozás. Jézus keresztsége „föltárta az első újjászületés misztériumát”: keresztségünket; a színeváltozás „a második újjászületés szakramentuma”: föltámadásunk. Már most részesedünk az Úr föltámadásában a Szentlélek által, aki Krisztus Testének szentségeiben működik. A színeváltozás megízlelteti velünk Krisztus dicsőséges eljövételét, „aki átalakítja gyarló

testünket, hogy hasonlónvá tegye megdicsőült testéhez” (Fil 3,21). De a színeváltozás azt is mondja, hogy „sok szorongatáson át (...) kell bejutnunk Isten országába” (ApCsel 14,22):

„Ezt Péter még nem értette akkor, amikor Krisztussal akart a hegyen élni. Ezt az életet, Péter, a halála utáni időre tartotta fönn. Most pedig ő maga mondja: Jöjj le a hegyről, hogy a földön fáradozzál, a földön szolgálj, a földön megvessenek és keresztre feszítsenek. Lejön az élet, hogy megöljék; lejön a kenyér, hogy éhes legyen; lejön az út, hogy útközben elfáradjon; lejön a forrás, hogy szomjazzon – te pedig vonakodsz a fáradságtól?”

568. Krisztus színeváltozásának célja, hogy az apostolok hitét a szenvedéssel kapcsolatban megerősítse: a fölmenetel a „magas hegyre” a Kálváriára való fölmenetelt készíti elő. Krisztus, az Egyház feje kinyilvánítja azt, amit teste tartalmaz, s ami a szentségekben tükröződik: „a dicsőség reményét” (Kol 1,27).

153. Amikor Szent Péter megvallja, hogy Jézus a Messiás, az élő Isten Fia, Jézus kinyilvánítja neki, hogy e kinyilatkoztatást nem a testből és a vérből kapta, hanem az Ő Atyjától, „aki a mennyekben van” (Mt 16,17). A hit Isten ajándéka, egy Tőle belénk öntött természetfölötti erény. „Ehhez a hithez szükség van Isten megelőző, segítő kegyelmére és a Szentlélek benső segítségére, aki az ember szívét megindítja és Istenhez téríti, az értelem szemét megnyitja, és mindenkinek megadja az »igazság elfogadásának és hitének édességét«.”

154. Hinni nem lehet másként, csak a Szentlélek kegyelme és belső segítségei által. De nem kevésbé igaz, hogy a hit igazi emberi cselekedet. Sem az ember szabadságának, sem értelmének nem mond ellent hinni Istenben és ragaszkodni a Tőle kinyilatkoztatott igazságokhoz. Az emberi kapcsolatokban sem ellenkezik méltóságunkkal elhinni azt, amit mások önmagukról és szándékaikról mondanak, és bízni ígéreteikben (például amikor egy férfi és egy nő házasságot köt), és így lépni közösségre velük. Következésképpen még kevésbé ellenkezik méltóságunkkal „a kinyilatkoztató Istennek az értelem és az akarat teljes engedelmességét nyújtani a hittel”, és így bensőséges közösségre lépni vele.

2059. A „tíz szót” Isten teofánia közben mondja ki („szemtől szemben beszélt hozzátok a hegyen a tűz közepéből”: MTörv 5,4). Hozzá tartoznak a kinyilatkoztatáshoz, melyet Isten önmagáról és a maga dicsőségéről ad. A törvények ajándéka magának Istennek és az Ő szent akaratának ajándéka. Isten, amikor megismerteti akaratát, önmagát nyilatkoztatja ki népének.

1373. „Jézus Krisztus, aki meghalt, sőt aki föltámadt és az Isten jobbán közbenjár értünk” (Róm 8,34), Egyházában sokszorosán jelen van: igéjében, Egyháza imádságában, „ahol ketten vagy hárman összegyűltek az én nevemben” (Mt 18,20), a szegényekben, a betegekben, a foglyokban, a szentségeiben, melyeknek Ő a szerzője, a szentmise-áldozatban és azok személyében, akik a papi szolgálatot végzik, de „mindenekelőtt az eucharisztikus színek alatt”.

2634. A közbenjárás olyan kérő imádság, mely hasonlónvá tesz bennünket Jézus imádságához. Ő az egyetlen közbenjáró az Atyánál minden ember, de különösen a bűnösök érdekében. Ő „mindörökre üdvözítheti is azokat, akik általa járulnak Isten elé,

hiszen örökké él, hogy közbenjárjon értünk” (Zsid 7,25). A Szentlélek „maga jár közben értünk (...), és Isten tetszése szerint jár közben a szentekért” (Róm 8,26–27).

2852. „Gyilkos (...) kezdettől fogva (...), hazug és a hazugság atyja” (Jn 8,44), „Sátán, aki félrevezeti az egész földkerekséget” (Jel 12,9), ő az, aki miatt a bűn és a halál belépett a világba, s akinek végső veresége által az egész teremtség „meg fog szabadulni a bűn és a halál romlásától”. „Tudjuk, hogy mindaz, aki Istenből született, nem vétkezik, hanem az, aki Istenből Született, megőrzi őt, és a Gonosz nem érinti. Tudjuk, hogy Istenből valók vagyunk, és az egész világ a Gonoszban van” (1Jn 5,18–19):

„Az Úr pedig, aki elvette bűneiteket és megbocsátotta vétkeiteket, elég hatalmas ahhoz, hogy megóvjon és megőrizzen titeket a támadó Ördög cselvetései ellen, hogy ne ártsen nektek az ellenség, aki a bűnt szokta gerjeszteni. De aki Istenre bízta magát, nem fél az Ördögtől. »Ha ugyanis Isten velünk, ki ellenünk?» (Róm 8,31).”

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

XVI. BENEDEK PÁPA SACRAMENTUM CARITATIS KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

A szépség és a liturgia

35. A hitt és ünnepelt misztérium kapcsolata különleges módon nyilvánul meg a szépség teológiai és liturgikus értékében. A liturgiának ugyanis, mint a keresztyén kinyilatkoztatás egészének is, benső kapcsolata van a szépséggel: veritatis splendor, „az igazság ragyogása”. A liturgiában fölragyog a húsvéti misztérium, mely által maga Krisztus vonz bennünket magához és hív közösségbe. Jézusban, miként Szent Bonaventúra szokta mondani, a kezdetek szépségét és ragyogását szemléljük. E sajátosság, melyre hivatkozunk, nem pusztán esztéticizmus, hanem az a mód, ahogyan Isten szeretetének igazsága elér bennünket Krisztusban, elbűvöl és magával ragad, úgyhogy kilépünk önmagunkból és vonzódunk a mi igazi hivatásunk, a szeretet felé. Isten már a teremtésben bepillantást enged a kozmosz szépségébe és harmóniájába (vö. Bölcs 13,5; Róm 1,19-20). Az Ószövetségben bőséges jeleit találjuk Isten hatalmas ragyogásának, mely dicsőségével együtt mutatkozik meg a választott nép körében művelt csodái által (vö. Kiv 14; 16,10; 24,12-18; Szám 14,20-23). Az Újszövetségben végleg beteljesedik a szépség e megnyilvánulása Istennek Jézus Krisztusban adott kinyilatkoztatásában: Ő az isteni dicsőség teljes kinyilatkoztatása. A Fiú megdicsőülésében az Atya dicsősége tükröződik és közli önmagát (vö. Jn 1,14; 8,54; 12,28; 17,1). Mindazonáltal ez a szépség nem egyszerűen a formák harmóniája; „a legszebb az emberek fiai között” (Zsolt 45,3) titokzatosan az is, akinek „nem volt szépsége, sem ékessége, hogy szemléljük őt” (Iz 53,2). Jézus Krisztus megmutatja nekünk, hogy a szeretet igazsága hogyan tudja átformálni a halál sötét misztériumát a föltámadás ragyogó fényességévé. Itt Isten dicsőségének ragyogása meghalad minden világi szépséget. Az igazi szépség Isten szeretete, mely véglegesen a húsvéti misztériumban mutatkozott meg irántunk.

A liturgia szépsége része ennek a misztériumnak; Isten dicsőségének legmagasabb rendű kifejezése, s bizonyos értelemben az Ég lehajlása a földre. A megváltó áldozat emlékezete magán viseli Jézus azon szépségének vonásait, amelyről Péter, Jakab és

János tanúskodik, amikor a Mester úton Jeruzsálem felé színében átváltozott előttük (vö. Mk 9,2). Éppen ezért a szépség nem dekoratív eleme a liturgikus cselekménynek; hanem inkább alkotó eleme, mint magának Istennek és az Ő kinyilatkoztatásának sajátossága. Mindennek azt kell tudatosítania bennünk, hogy mekkora figyelmet kell fordítanunk arra, hogy a liturgikus cselekmény a maga természetének megfelelően ragyogni tudjon.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai *evangéliumi* részlet (Mk 9, 2-10) Jézus színeváltozásának történetét írja le, melynek végén az Úr a feltámadását is megjövendöli. A Mester „elváltozott” az apostolok előtt, ruhája ragyogó fehér lett. Isten szózatban nyilatkoztatja ki, hogy Jézus az ő szeretett Fia. Jézus Krisztus istenségét tapasztalják meg tehát az apostolok. Ehhez kapcsolható a két, választható kezdőének közül az első (Zsolt 26,8-9): „Szívem rólad mondta: >Keressétek az ő arcát!< A te arcodat keresem, Uram. Ne rejtsd el előlem arcodat!” – Jézus az, akiben az Úr arcát láthatjuk meg.

A *kezdő könyörgés* szavai is az evangéliumi sorokra utalnak: „Istenünk, te megparancsoltad nekünk, hogy hallgassunk szeretett Fiadra.”

Az *olvasmány* (Ter 22, 1-2. 9a. 10-13. 15-18) Ábrahám történetét beszéli el, aki majdnem feláldozta egyetlen fiát: Izsákot Istennek. Ebben a korai keresztények Jézusnak, az Isten Fiának halálának előképét látták. Izsák halálból való megmenekülése pedig ebben az előképi értelmezésben a feltámadás párhuzama lehet. A *szentlecke* (Róm 8,31b-34) is arról beszél, hogy Isten az, „aki nem kímélte saját Fiát, hanem mindnyájunkért áldozatul adta”. (Az egyetemes könyörgések papi záró szövegében is ez jelenik meg: „Mindenható Atyánk! Te egyszülött Fiadat adtad a világ életéért”.) Az evangéliumhoz hasonlóan a *szentleckében* is megjelenik a feltámadás hitének megvallása: „Krisztus Jézus, aki meghalt, sőt fel is támadt, és az Isten jobbján közbenjár értünk”.

A *válaszos zsoltárban* (115, 10 és 15. 16-17. 18–19) találkozunk az „Úr színe előtt járok” kifejezéssel –, ami szintén köthető a színeváltozás epizódjához. Hallhatjuk továbbá a következőt: „Uram, én a te szolgád vagyok” – ebben pedig a Jézusra mondott atyai szózatra ismerhetünk. Az izajási szenvedő szolgáról szóló mondat áll ugyanis (Iz 42,1) a színeváltozásról szóló szakasz háttérében.

Az *evangélium előtti vers* (Mt 17, 5) a párhuzamos mátéi perikópából idéz: „a fényes felhőből az Atya szózata hallatszott: »Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok! «”. Ezt ismétli meg később az áldozási ének is.

Az *egyetemes könyörgések* közül a legszorosabban az első kapcsolható az evangélium szövegéhez: „Add, Urunk, hogy az egész világ felismerje Krisztusban egyszülött Fiadat, a világ Üdvözítőjét!”.

Az Úr színeváltozásáról szóló *prefáció* is az evangélium gondolatát állítja a középpontba: „Ő tanítványainak saját halálát előre megmondta, – a szent hegyen

megmutatta nekik dicsőségének fényét. Így világossá tette számunkra, amit a törvény és a próféták tanúsága hirdet, hogy szenvedésére a feltámadás örök fénye virrad.”

Az áldozás utáni könyörgés pedig így hangzik: „Dicsőséges szent testedet és véredet magunkhoz véve hálát adunk neked, Urunk, mert már itt a földön mennyei ajándékaidban részesítesz minket. Aki él és uralkodik mindörökkön-örökké.” Ez ismét a színeváltozásban megmutatkozó dicsőség örömhíréhez fűzi a liturgia szövegét.

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Emlékezzél meg, Isten (533)

<http://nepenektar.hu/idoszak/nagybojt/liturgia/32/intr/543/emlekezz-meg-isten-reminiscere>

Hálát adjatok az Úrnak (534)

<http://nepenektar.hu/idoszak/nagybojt/liturgia/32/tr/546/halat-adjatok-az-urnak-confitemini-domino>

GITÁROS ÉNEKEK

Sillye Jenő: Íme, a szolgám

<https://www.youtube.com/watch?v=rBB9RMeq-7M>

Sillye Jenő: Áldott az Úr a szentélyben

https://www.youtube.com/watch?v=Bdkz_rqdbE8

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Reményik Sándor: Lefelé menet

"Elváltozék..." Köntöse mint a hó.
Olyan szép, hogy már-már
félelmetes, - Mégis: a hegyen lakni Vele jó.
Maradni: örök fészket rakni volna jó.
De nem lehet. Már sápad a csoda,
Az út megint a völgybe lehalad,
Jézus a völgyben is Jézus marad,
De jaj nekünk!
Akik a völgybe Vele lemegyünk,
Megszabadított szemű hegy-lakók
Csak egy-egy csoda-percig lehetünk.
Elfelejtjük az elsápadt csodát,
És lenn, a gomolygó völgyi borúban,
Az emberben, a szürke-szomorúban,

Nem látjuk többé az Isten fiát.

Testvérem, társam, embernek fia,
Igaz: a hegyen nem maradhatunk,
Igaz: a völgyben más az alakunk,
Nekünk lényegünk, hogy szürkék vagyunk.
Botránkozásul vagyok neked én,
És botránkozásul vagy te nekem,
Mégis: legyen nekünk vigasztalás,
Legyen nekünk elég a kegyelem:
Hogy láttuk egymás fényes arculatját,
Hogy láttuk egymást Vele - a Hegyen.

Juhász Gyula: A Tábor hegyén

Ez volt hegye az elragadtatásnak.
Nagy, napsütéses, tömjénes vasárnap,
Ünnepe az életnek, a csodának.

Aranyos arccal fölnézett a Mester,
Ruhája hónál tündöklőbb ezerszer,
Ó, ily fehér még nem volt eddig ember!

Jött Mózes, aki eltűnt, mint egy álom,
Illés, ki elszállt lángoló batáron
S három tanítvány, boldog halaványon.

És monda egy: Mi szép, mi szép az élet,
Mi mély, mi nagy, mi gyönyörű ma Véled,
Építsünk hármás hajlékot tinéktek!

Nem szólt a Mester. A fény és a mámor
Elrebbent mirhaillatként arcáról
S lenézett a hegy napos magosából...

És lenn, ahol a Golgota vet árnyat,
Látta a méla, néma olajfákat,
Hol nemsokára lelke holtrabágyad!

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

– Van-e az életemben olyan „hegy-élmény”, ahol találkoztam Istennel?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Istenünk, te megparancsoltad nekünk, hogy hallgassunk szeretett Fiadra. Táplálj minket szent igéddel, hogy megtisztult lélekkel, örvendezve szemléljük majd dicsőségedet. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy tudjam hallgatni és megélni Szent Fiad szavát, s ezáltal eljussak magam is az örök életre. Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Ez az én szeretett fiam! (Mk 9,2-10)

(Forrás: Cathopic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

– ha hiszek Jézus Krisztusban, akkor nekem is részem lesz a mennyei dicsőségben!

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

– törekedjem hallgatni Jézust, hiszen ha szeretem őt, akkor megtartom a szavát!

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Nagyböjt 2. vasárnap („B” év)

Borítófotó © Pixabay

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Szent Ágoston prédikációját a Bibbia dei Padri olasz nyelvű kiadvány alapján Hegyi László fordította.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Reményik Sándor: Lefelé menet – <http://mek.oszk.hu/01000/01052/html/verso9.htm#03>

Juhász Gyula: A Tábor hegyén - <http://www.taborilelkesz.hu/rovatok/unnepek/augusztus-6-urunk-szinevaltozasa>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rácz Dávid, Rácz Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu